

rolnummer 99 - 2633

RECHTBANK IN HET ARRONDISSEMENT AMSTERDAM
EERSTE ENKELVOUDIGE CIVIELE KAMER

VONNIS

in de zaak van:

de naamloze vennootschap ABN AMRO SCHADEVERZEKERING N. V.
gevestigd te Zwolle

eiseres

procureur mr. P.N. van Regteren Altena

tegen:

de GEMEENTE HILVERSUM

gevestigd te Hilversum

gedaagde

procureur mr. A. Vrisekoop

Partijen worden hierna ABN AMRO en de Gemeente genoemd

VERLOOP VAN DE PROCEDURE

De rechtbank is uitgegaan van de volgende processtukken en/of proceshandelingen:
dagvaarding van 1 oktober 1999,
conclusie van eis. met bewijsstukken,
conclusie van antwoord, met bewijsstukken,
conclusie van repliek, met bewijsstukken,
conclusie van dupliek,
verzoek ,vonnis wijzen.

GRONDEN VAN DE BESLISSING

1. Vaststaande feiten

Als enerzijds gesteld en anderzijds erkend dan wel niet (voldoende) betwist, alsmede op grond van de in zoverre niet bestreden inhoud van overgelegde bewijsstukken, staat het volgende vast.

a. De Gemeente Hilversum beschikt over een gecombineerde beroeps- en vrijwillige brandweer. De beroepsbrandweer opereert vanuit de kazerne in de stad. De wijk Hilversumse Meent beschikt over een vrijwillige ploeg, met een eigen post in de wijk en een eigen tankautospuiter (TAS). Bij een melding van brand in de Hilversumse Meent worden zowel de beroepsbrandweer als de vrijwillige brandweer in de Hilversumse Meent gealarmeerd. De vrijwillige brandweer rukt alleen uit als zich voldoende brandwachten - dat wil zeggen minimaal zes brandwachten waarvan één bevelvoerder en één chauffeur - op de brandweerpost melden.

b. Op 16 januari 1997 is brand ontstaan op de bovenste verdieping van de woningen aan de Mossemeent nummers 3 en 5 in de wijk Hilversumse Meent.

c.. De beide woningen zijn eigendom van de heer J.I.C.A. Hoes. De woningen zijn samengevoegd tot één woning. Op de beide zolderverdiepingen is de scheidingsmuur doorgebroken.

De echtgenote van Hoes heeft om 11.47 uur de brand gemeld bij het brandweercorps van de Gemeente, middels het alarmnummer 06-11. Op dat moment brandde de zolderverdieping van de woning op nummer 3.

d. Enkele minuten na de melding arriveerden twee vrijwilligers van de brandweer bij de brand. Op dat moment brandden de zolders van beide woningen. Om 12.05 uur arriveerde de beroepsbrandweer met het benodigde blusmateriaal alsmede de vrijwillige brandweer met een tankautospuiter. Om 12.03 uur is de melding "middelbrand" bij de Centrale Meldkamer binnengekomen. Als gevolg daarvan arriveerde om 12.17 nog een extra tankautospuiter. Om 12.37 uur werd het sein 'brand meester' gegeven

e. Hoes was tegen het risico van brand(schade) verzekerd door ABN AMRO. die de door hem geleden opstal- en inboedelschade heeft vergoed,

2. De vordering en het verweer

2.1 ABN AMRO vordert om bij vonnis, uitvoerbaar bij voorraad, de Gemeente te veroordelen, binnen zeven dagen na de betekening van dit vonnis, aan ABN AMRO de schade te vergoeden die zij ten gevolge van het onrechtmatig handelen van de Gemeente heeft geleden, welke schade zij begroot op fl. 400.000,- althans de schade die de rechtbank vaststelt, alsmede de wettelijke rente over het bedrag vanaf 6 januari 1997, althans vanaf de dag der dagvaarding, alsmede vergoeding van buitengerechtelijke kosten die zij begroot op fl. 16.110,-, althans een bedrag dat de rechtbank rechtvaardig vindt.

2.2 ABN AMRO legt aan haar eis ten grondslag dat de Gemeente onrechtmatig heeft gehandeld jegens haar, als gesubrogeerd in de rechten die Hoes ten aanzien van de door hem geleden schade tegenover derden, waaronder gedaagde, kan uitoefenen.

2.3 ABN AMRO stelt dat de Gemeente de voorgeschreven 'opkomsttijd' - de tijd tussen de melding van de brand en het tijdstip waarop de brandweer met blusmateriaal op de plaats van de brand arriveert - met 10 minuten heeft overschreden. Die opkomsttijd bedraagt volgens de "Handleiding Brandweezorg" van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, voor de categorie woningen waartoe die van Hoes behoren, 8 minuten. De te lange opkomsttijd is het gevolg van onvoldoende organisatie van de brandweer van de Gemeente, zodat de Gemeente onzorgvuldig is geweest in de naleving van de voor de uitvoering van haar publieke taak geldende norm.

2.4 Ten gevolge van de te lange opkomsttijd heeft de brand zich kunnen uitbreiden en is de schade die de brand heeft veroorzaakt aanzienlijk vergroot. Naarmate de tijd verstrijkt neemt een brand in hevigheid toe.

2.5 ABN AMRO heeft aan Hoes een bedrag van fl. 415.704,83 aan opstalschade en fl. 197.310,- aan inboedelschade, in totaal fl. 613.014,83 vergoed. Op grond van op haar verzoek verricht deskundigenonderzoek begroot ABN AMRO de aan de Gemeente toe te rekenen schade op afgerond twee/derde van de door haar vergoede schade, derhalve op fl. 400.000,-.

2.6 De Gemeente heeft de vordering gemotiveerd betwist.

3. Beoordeling

Onrechtmatig handelen

3.1 De Gemeente voert aan dat de enkele overschrijding van de aanbevolen opkomsttijd het gedrag van de Gemeente niet onrechtmatig maakt. Omdat de in de Handleiding Brandweezorg genoemde tijden aanbevolen maxima zijn, waarbij een overschrijding per wijk in 20 procent van de gevallen is toegestaan. Zij brengt naar voren dat de brandweer tijdig ter plaatse was, aangezien twee vrijwilligers er binnen enkele minuten waren om technische hulp te verlenen. Volgens De Gemeente is er op de hoofdbrandweerpost in de stad van de drie ploegen te allen tijde één ploeg aanwezig die kan worden ingezet. Dat de beroepsbrandweer in dit geval pas na 18 minuten arriveerde, werd veroorzaakt doordat die niet rechtstreeks uit de kazerne, maar van een andere locatie kwam. De brandweerwagen moest door het centrum van Hilversum rijden, hetgeen door de verkeersdichtheid ter plaatse tot vertraging leidde. De Gemeente vindt dat deze omstandigheid niet aan haar kan worden tegengeworpen.

3.2 Het voorkomen, beperken en bestrijden van gevaar door brand is een publieke taak van de Gemeente. Het behoort tot haar verantwoordelijkheid ervoor te zorgen dat het brandweercorps in staat is en voldoende is toegerust, met zowel materieel als personeel, om die publieke taak naar behoren te vervullen.

3.3 De opkomsttijd van 8 minuten is, zo is gebleken, een al sinds jaren aanbevolen norm voor de brandweezorg. De Gemeente heeft mede met het oog daarop de vrijwilligerspost in Hilversumse Meent ingericht. De effectiviteit van deze vrijwilligerspost is echter afhankelijk van de opkomst van de vrijwilligers, die volgens informatie van de Gemeente niet verplicht zijn om te komen. Ook de beroepsbrandweer moet daarom in beginsel binnen de streeftijd van 8 minuten bij een brand in Hilversumse Meent aanwezig kunnen zijn.

3.4 In het onderhavige geval kon de vrijwillige brandweer niet uitrukken, omdat er zich slechts twee van de zes noodzakelijke vrijwilligers gemeld hadden. De beroepsbrandweer bevond zich ten tijde van de brandmelding niet in kazerne, maar op een sportlocatie. Er was in dit geval dus niet één beroepsploeg in de hoofdbrandweerpost aanwezig. Evenmin waren er blijkens de bij conclusie van eis overgelegde bewijsstukken afspraken met de nabij de Hilversumse Meent gelegen gemeente Bussum omtrent assistentie van haar brandweercorps in een situatie als de onderhavige. Dit heeft ertoe geleid dat het blusmateriaal pas na 18 minuten ter plaatse was. De overschrijding van de aanbevolen opkomsttijd hoeft op zichzelf nog niet onrechtmatig te zijn. Een en ander moet echter in samenhang met de planning en organisatie van de brandweer worden beoordeeld. Gebleken is dat er onvoldoende brandweertroepen paraat waren om, voorzien van blusmateriaal, de brand binnen de voor de brandweer als norm beschouwde opkomsttijd te kunnen bereiken. Deze omstandigheid in aanmerking nemend, alsmede de duur van de in dit geval gerealiseerde opkomsttijd en de mate van overschrijding van de aanbevolen opkomsttijd, oordeelt de rechtbank dat de Gemeente toerekenbaar onzorgvuldig is geweest in de naleving van de voor de uitvoering van haar publieke taak geldende norm. Zij heeft het risico waarmee bij een brand in normale omstandigheden rekening moet worden gehouden, vergroot.

3.5 De verkeerssituatie in Hilversum kan niet als een rechtvaardigingsgrond voor de Gemeente worden aangemerkt, nu ervan mag worden uitgegaan dat de Gemeente van verkeerspieken in het centrum van Hilversum op de hoogte is en daarmee rekening houdt bij de berekening van de gewenste opkomsttijd. Van bijzondere, van de normale verkeersdruk afwijkende omstandigheden is in dit geval niet gebleken, nu de wegomleiding waarvan

sprake was door de Gemeente zelf wordt betiteld als bij haar bekend en niet van invloed op de verkeersdrukte op dat moment.

3.6 Ook nu de Gemeente heeft gehandeld bij de uitvoering van haar publieke taak tot voorkomen, beperken en bestrijden van gevaar door brand, moet dit handelen naar de gewone hiervoor geldende rechtsregels worden beoordeeld. Het door De Gemeente gevoerde verweer, dat de onrechtmatigheid haar niet kan worden toegerekend omdat in dit geval geen sprake is van 'grove schuld', wordt dan ook verworpen.

Causaliteit

3.7 De Gemeente betwist de causaliteit en voert aan dat de schade aan beide zolders eveneens zou zijn ontstaan wanneer de brandweer op tijd bij de brand was gearriveerd. Toen de twee vrijwillige brandweerlieden - binnen de 8 minuten - bij de brand arriveerden, woedde op beide zolders al een uitslaande brand, zo blijkt uit hun verklaringen. Dit wordt bevestigd door de waarneming van een getuige die dit aan expertisebureau Stekelenburg Schade Onderzoek Bureau BV heeft verklaard. De Gemeente brengt naar voren dat ook rook-, roet- en waterschade bij een brand die als 'middelbrand' werd gekwalificeerd redelijkerwijs niet te voorkomen was geweest.

3.8 De schade waarvan ABN AMRO vergoeding vordert is het rechtstreekse gevolg van de brand. Dat er ook bij een snelle komst van de brandweer brand-, roet-, rook- en waterschade zou zijn ontstaan, is onbetwist. ABN AMRO stelt dat de schade in dat geval beperkt zou zijn gebleven tot brandschade op de derde verdieping van pand nr. 3 en tot water-, rook- en roetschade op de derde verdieping van pand nr. 5. De gevolgschade op de onderliggende twee verdiepingen zou beperkt zijn gebleven. Op ABN AMRO rust de bewijslast voor deze stelling. Voor een omkering van de bewijslast zoals door ABN AMRO bepleit, bestaat geen grond. De in de rechtspraak algemeen aanvaarde regel luidt, dat indien door een als onrechtmatige daad of wanprestatie aan te merken gedraging een risico ter zake van het ontstaan van schade in het leven is geroepen en dit risico zich verwezenlijkt, waarmee het causaal verband tussen deze gedraging en de aldus ontstane schade in beginsel is gegeven. Het is dan aan degene die op grond van deze gedraging wordt aangesproken om te stellen en te bewijzen dat deze schade ook zonder deze gedraging zou zijn ontstaan. In het onderhavige geval staat echter nog niet vast dat het risico - dat de brand en diens gevolge ook de schade zich ten gevolge van de late komst van de brandweer uitbreidt - zich heeft verwezenlijkt. De rechtbank behoeft omtrent dit geschilpunt deskundige voorlichting.

Schade

3.9 Indien de causaliteit vast komt te staan, dan zal de rechtbank moeten bepalen welk deel van de door ABN AMRO aan Hoes uitgekeerde schadevergoeding toegerekend moet worden aan de Gemeente.

3.10 De hoogte van de door ABN AMRO uitgekeerde schade wordt door de Gemeente betwist. ABN AMRO heeft bij conclusie van repliek (Productie 8) een Expertiserapport en Akte van Taxatie van het bureau EMN Expertise BV overgelegd. Tezamen met de bij conclusie Van eis (productie 7) overgelegde bewijzen staat hiermee voldoende vast dat de schade die ABN AMRO aan haar vordering ten grondslag legt, is geleden en is vergoed aan verzekerde Hoes.

3.11 De Gemeente acht de door ABN AMRO gestelde verdeling, waarbij ongeveer 2/3 van de totaal schade voor haar rekening zou moeten komen, buitensporig. Zij voert aan dat zij, gelet op de duur, de ernst en de omvang van de brand, hooguit voor 5% van de schade aansprakelijk kan worden gehouden. Zij beroept zich op gegevens uit de Handleiding Brandweezorg, waaruit zou blijken dat de schade door een hogere opkomsttijd van 10 minuten veel beperkter is. Ook op dit punt heeft de rechtbank behoefte aan het oordeel van een deskundige.

3.12 De Gemeente heeft aangevoerd dat er sprake is van 'eigen schuld' aan de zijde van Hoes, omdat deze in strijd met de geldende brandweervoorschriften de brandwerende scheidingsmuur tussen de beide zolders heeft verwijderd. Daardoor kon de brand zich snel verspreiden. ABN AMRO heeft betwist dat met het wegbreken van de muur de brandweervoorschriften zijn geschonden. Voordeel daarvan zou juist zijn dat de brand van twee kanten kon worden bestreden. Op De Gemeente rust de bewijslast voor haar stelling dat de schade die het gevolg is van haar onrechtmatig handelen mede is veroorzaakt door omstandigheden die aan Hoes kunnen worden toegerekend. Het komt de rechtbank wenselijk voor om ook hierover het oordeel van de deskundige te vragen.

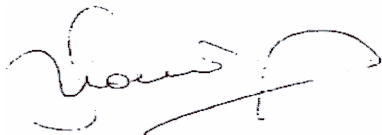
3.13 Daarnaast voert de Gemeente aan dat zij slechts gehouden kan zijn tot vergoeding van 73% van de schade Van Hoes, omdat deze onderverzekerd was en ABN AMRO op grond daarvan slechts 73% van de schade heeft hoeven vergoeden. Dit verweer gaat niet op, nu ABN AMRO haar vordering heeft gebaseerd op de aan Hoes uitgekeerde bedragen, waarin de onderverzekering al is verdisconteerd.

3.14 Voor zover vereist gezien het bepaalde in artikel VII lid 2 van de Wet van 6 december 2001, Stb 2001, 580, tot herziening van het procesrecht voor burgerlijke zaken, zal worden bepaald dat hoger beroep van dit vonnis reeds thans openstaat.

Bij TUSSENVONNIS:

Verwijst de zaak naar de rol van 15 jan (???), opdat partijen zich bij akte kunnen uitlaten over een te benoemen deskundige en over de aan deze deskundige te stellen vragen;
houdt iedere verdere beslissing aan;
bepaalt voor zover vereist, dat hoger beroep van dit vonnis reeds thans openstaat.

Gewezen door mr. I.H.J. Konings, lid van genoemde kamer en uitgesproken ter openbare terechtzitting van in tegenwoordigheid van de griffier.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'I.H.J. Konings', written in a cursive style.A handwritten signature in black ink, appearing to be 'De griffier', written in a cursive style.

**voor afschrift conform
De griffier der arr. Rechtbank Amsterdam**

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'De griffier', written in a cursive style.